

Скоротилося число ультразвукових досліджень – 36,0 тис. (в 2016р. - 40,8 тис., в 2015 р. - 45,8 тис., -11,7% в порівнянні з попереднім роком). Значно перевищує середньоукраїнські рівні навантаження на апарат УЗД, - 12004 дослідження (по Україні – 6781). На 1 посаду лікаря ультразвукової діагностики припадає 10289 (в середньому по Україні - 9316).

Практично не змінилася кількість хворих, які одержали фізіотерапію: 3018 (в 2016р. – 3028, в 2015р. - 3041). Кількість фізіотерапевтичних процедур дещо знизилася і склала 41,7 тис. (в 2016р. - 41,9 тис., 2015 р. - 42,4 тис.). Кількість процедур на 1 хворого склала 13,8 (по Україні - 13,2).

Протягом 2017 року зросла кількість діалітичних місць з 28 до 36 та суттєво зросла кількість процедур гемодіалізу, проведених в Центрі: 37961 (в 2016 р. – 34480, в 2015 р. – 32557; +10,1% в порівнянні з попереднім роком).

Навантаження на 1 діалітичне місце склало 1054,5 процедури (в 2016 р. - 1231,4; середній рівень по Україні – 636,1). На 1 хворого проведено 135,6 процедур гемодіалізу (в 2016 р. - 127,7, в 2015 р. - 134,0; в середньому в Україні – 117,8).

На кінець 2017 року нирковозамісну терапію в умовах Центру отримували 491 пацієнти (в 2016р. – 460, в 2015р. – 414), з них 19 – переселенці з Луганської та Донецької областей.

Методом гемодіалізу лікувалися 280 хворих, у тому числі 8 – переселенці, (в 2016 р. – 270, в 2015р. – 243), методом перитонеального діалізу - 72 хворих, (в 2016р. – 66, в 2015р. – 72), 140 хворих з трансплантованою ниркою, у тому числі 11 переселенців (в 2016 р. – 124, в 2015р. – 99).

Протягом 2017 року в Центрі проведено 37 трансплантацій родичевої нирки хворим, які страждали на термінальну хронічну ниркову недостатність. (в 2016 р. таких операцій було 46, в 2015 р. - 36). Усього під наглядом у Центрі на кінець 2017 року перебуває 151 хворий з пересадженими органами (в 2016

Спеціалісти ОКЦУН ім.В.І.Шаповала приймали участь та доповідали на науково-практичних конференціях: конгресі Європейської асоціації урологів (24-28 березня 2017 р., Лондон), конгресі Європейської асоціації урологів (Берлін, жовтень 2017), VII Міжнародній науково-практичній конференції «Досягнення та перспективи в онкоурології, пластичній та реконструктивній хірургії сечовивідних шляхів. Збережено нирки – попередимо інвалідізацію» (27-29 квітня 2017 р., м. Київ), конференції «Малоінвазивні технології в урології» (15-17- лютого 2017 р., м. Яремче), 10 Ювілейному Українсько – Польському симпозиумі «Урологія XXI століття» (1-3 червня 2017 р. м. Львів), Конгресі Асоціації урологів України (15-17 червня 2017 р., м. Київ), науково-практичній конференції, присвяченій Всесвітньому дню нирки «Ожиріння та захворювання нирок» (10 березня 2017 року, м. Біла Церква), V з'їзді нефрологів України (21-22 вересня 2017 р., м. Вінниця).

Серед заходів організованих за участю Центру слід зазначити ювілейну науково-практичну конференцію з міжнародною участю «Урологія, андрологія, нефрологія 2017», присвячену 50-річчю Обласного клінічного центру урології і нефрології ім.В.І.Шаповала (м. Харків, 2017), 6 обласних науково-практичних конференцій, у тому числі 4 - з актуальних проблем урології (23.02.2017, 15.03.2017, присвячена 100-річчю з дня народження професора Ф.О.Клепікова, 13.04.2017, 07.12.2017) та 2 - нефрологічні: 19.04.2017 - «Ожиріння та захворювання нирок», 22.11.2017 - «Дисфункція нирок та ожиріння».

ЗНАМЕНАТЕЛЬНЫЕ И ЮБИЛЕЙНЫЕ ДАТЫ В ИСТОРИИ УРОЛОГИИ В 2018 г.

Россихин В.В., Антонян И.М.

Харьковская медицинская академия последипломного образования, г. Харьков

В 2018 г. исполняется:

- 475 лет как А. Везалий (1514-1564) в 1543 г. опубликовал классический труд "О строении человеческого тела", в котором были подробно описаны мочевые и половые органы и впервые обоснована взаимосвязь их строения и функции;

- 440 лет со дня рождения английского врача Вильяма Гарвея (1578-1657), открывшего в 1628 г. кровообращение;
- 390 лет со дня рождения М. Malpiglii (1628-1694), впервые описавшего микроскопическое строение почки (мальпигиевы тельца);
- 340 лет со дня рождения Ф. Реуроние (1678-1747), описавшего пластическую индурацию полового члена (болезнь Пейрони);
- 295 лет со дня смерти А. van Leuwenhoek (1632-1723), голландского естествоиспытателя, впервые описавшего сперматозоиды и ряд микроскопических организмов;
- 290 лет со дня рождения I. Hunter (1728-1793), одним из первых обосновавшего метод постепенного бужирования постгонорейных стриктур уретры, разработавшего методику наружной уретротомии и в 1786 г. отметившего влияние кастрации на атрофию предстательной железы;
- 205 лет со дня рождения и 140 лет со дня смерти И. П. Матюшенкова (1813-1878), основавшего в 1866 г. первую в России урологическую клинику при медицинском факультете Московского университета (ныне урологическая клиника Московской медицинской академии им. И. М. Сеченова). В 1851 г. защитил докторскую диссертацию о хирургическом лечении камней мочевого пузыря. Был первым председателем первого в России Научного общества хирургов, основанного в Москве в 1873 г.;
- 205 лет со дня рождения А. А. Киттера (1813-1879), автора ряда работ по диагностике и лечению стриктур уретры и мочекаменной болезни. Предложил оригинальную конструкцию уретротомы. В 1836 г. защитил диссертацию "Сравнение камнесечения и камнедробления", в которой научно обосновал показания к этим методом лечения камней мочевого пузыря;
- 200 лет со дня рождения Н.-J. Bigelow (1818-1890), профессора Гардвардского университета, усовершенствовавшего методику цистолитотрипсии;
- 195 лет как К. И. Грум-Гржимайло впервые в России в 1823 г. осуществил надлобковое сечение мочевого пузыря для удаления камня, однако камень во время операции удалить не удалось, так как он был "обхвачен отолстевшим мочевым пузырем";
- 185 лет со дня рождения профессора Е. И. Богдановского (1833-1888), директора госпитальной хирургической клиники Медико-хирургической академии, автора классического труда "Каменная болезнь" (СПб, 1887);
- 185 лет со дня рождения профессора Ю. Ф. Косинского (1833-1914), впервые в России в 1884 г. выполнившего нефрэктомиию по поводу калькулезного пионефроза, автора ряда работ по лечению стриктур уретры и диагностического метода "пальпаторной гематурии";
- 185 лет со дня рождения профессора К. Ф. Геппенера (1833-1874), основоположника отечественной урогинекологии, автора первого на русском языке руководства по урогинекологии (СПб, 1865). Широкую известность получили его работы о пузырьно-влагалищных свищах;
- 180 лет со дня рождения М. Nitze (1848-1906), изобретателя цистоскопа, впервые в мире 9 марта 1879 г. на заседании Венского урологического общества выполнившего цистоскопию;
- 175 лет со дня рождения и 135 лет со дня смерти русского хирурга И. И. Дуброво (1843-1883), впервые в мире в 1874 г. применившего глухой кетгутовый шов при высоком сечении мочевого пузыря;
- 175 лет со дня рождения немецкого бактериолога R. Koch (1843-1910), открывшего возбудитель туберкулеза;
- 175 лет со дня смерти профессора И. Ф. Буша (1771 - 1843), основоположника первой русской хирургической школы, автора первого на русском языке учебника по хирургии "Руководство к преподаванию хирургии" (СПб, 1807), выдержавшего 5 изданий. В учебнике много места было уделено болезням мочевых и половых органов. Создал большую школу хирургов-урологов. Его учениками были профессора И. В. Буяльский

- (1789- 1866), Х. Х. Соломон (1796-1851), П. Н. Савенко (1795-1843), И. В. Рклицкий (1804-1861) и др. Все они наряду с широкой хирургической деятельностью уделяли большое внимание и урологии;
- 165 лет как в 1853 г. А. Desonpeaux (1815-1882) сконструировал эндоскоп для осмотра полости мочевого пузыря и уретры, который состоял из системы линз и ярко горящей помещенной снаружи лампы;
 - 165 лет со дня рождения П. Ф. Богданова (1853-1923), видного представителя отечественной урологии, директора урологической клиники медицинского факультета Московского университета. Явился инициатором создания в 1923 г. Московского общества урологов и был первым его председателем;
 - 165 лет со дня рождения и 115 лет со дня смерти чешского хирурга К. Maydl (1853-1903), впервые в 1892 г. разработавшего и успешно выполнившего цистосигмостомию при экстропфии мочевого пузыря;
 - 145 лет со дня рождения профессора Н. Ф. Лежнева (1873-1932), основателя урологической клиники 2-го Московского университета (ныне Российский государственный медицинский университет), среди работ которого видное место занимают труды по нефролитуазу, туберкулезу мочевых и половых органов, гонорее, опухолям мочевого пузыря, санаторно-курортному лечению урологических болезней;
 - 145 лет со дня рождения профессора В.М. Мыша (1873-1947), организатора урологической помощи в Сибири, автора получивших широкую известность "Клинических лекций по урологии" (1926, 1936);
 - 145 лет со дня рождения С. С. Зимницкого (1873-1927), видного терапевта, выполнившего широко известные работы по определению функционального состояния почек. Разработал и внедрил в практику метод определения функции почек, носящий его имя (проба С. С. Зимницкого);
 - 145 лет со дня смерти французского хирурга и уролога А. Nelaton (1807-1873), предложившего для катетеризации мочевого пузыря инструмент из вулканизированной резины, носящий его имя, а для извлечения фрагментов разрушенного камня после цистолитотрипсии — специальный аспиратор;
 - 140 лет со Дня рождения профессора В. А. Гораша (1873-1942), директора урологической клиники Ленинградского института усовершенствования врачей (ныне Санкт-Петербургская академия последипломного образования), предложившего один из способов нефропексии при нефроптозе;
 - 140 лет со дня рождения Н. С. Перешивкина (1878- 1933), ученика С. П. Федорова, подробно разработавшего различные аспекты рентгенодиагностики урологических болезней на заре применения этого метода исследования. Организовал урологическую клинику Ташкентского медицинского института;
 - 140 лет со дня смерти С. Rokitansky (1804-1878), одного из основоположников клеточной патологии;
 - 135 лет как Н. В. Склифосовский (1836-1904) в 1883 г. впервые в России выполнил нефролитотомию;
 - 135 лет как великий русский физиолог И. П. Павлов (1849-1936) впервые в мире в 1883 г. выполнил на собаке пересадку мочеточников под кожу;
 - 115 лет как F.Voelker и E.Joseph в 1903 г. предложили хромоцистоскопию (индигокарминовую пробу), сыгравшую значительную роль в диагностике урологических болезней;
 - 115 лет как С. П. Федоров (1836-1936) впервые в России в 1903 г. применил индигокарминовую пробу для определения функции каждой почки в отдельности;
 - 115 лет со дня рождения Т. Millin (1903-1980), предложившего позадилонную простатэктомию (аденомэктомию);

- 115 лет со дня смерти Е. Bottini (1835-1903), предложившего в 1874 г. специальный термокаутер для выжигания (трансуретральной резекции) выступающих в просвет уретры узлов у больных, страдающих доброкачественной гиперплазией предстательной железы;
- 110 лет со дня проведения в Париже в 1908 г. первого Конгресса Международной ассоциации урологов под председательством известного профессора I. Albarran (1850-1912). В 1921 г. ассоциация была переименована в Международное урологическое общество;
- 110 лет как А. Н. Гагман (1871-1935) опубликовал в 1908 г. первое в России руководство по цистоскопии;
- 105 лет со дня смерти Ch. Me. Burney (1845-1913), видного американского хирурга, выполнившего первую аппендэктомию;
- 105 лет со дня рождения одного из основоположников урологии в Дании профессора J. C. Christoffcrsen (1913-1992);
- 105 лет со дня смерти В. Vardenheuer (1839-1913), выполнившего в 1887 г. цистэктомия;
- 100 лет образования Украинской Академии наук и Киевского института усовершенствования врачей (Указы утверждены гетманом Скоропадским)
- 95 лет образования Украинского института усовершенствования врачей (город Харьков);
- 85 лет со дня смерти отечественного биохимика В. С. Гулевича (1867-1933), написавшего классическое руководство для врачей "Анализ мочи", выдержавшее несколько изданий;
- 40 лет со дня смерти L. Elaut (1897-1978), одного из основоположников урологии в Бельгии;
- 25 лет со дня смерти одного из основоположников венгерской урологии профессора А. Babies (1902-1993).

ВНЕСОК ВЧЕНИХ-ХІРУРГІВ КАФЕДРИ ЗАГАЛЬНОЇ ХІРУРГІЇ МЕДИЧНОЇ АКАДЕМІЇ У РОЗВИТОК УРОЛОГІЇ НА ДНІПРОПЕТРОВЩИНІ

Баранник С.І., Стусь В.П.

ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України», м. Дніпро

Кожна суспільна організація, кожне явище має своє обличчя, свою історію, яка залишає наступним поколінням матеріальну і духовну спадщину. Не можна бути байдужим до своєї історії! Гордість за минуле медичної науки народжує повагу до сьогодення. Історія урологічної хірургії, як і власно хірургії, частиною якої вона є, теж має певне підґрунтя. На сьогодні інтенсивно вивчається життя і науково-практична діяльність провідних вчених, які зробили великий внесок до світової урологічної науки.

З'явившись у середині XVIII століття, протягом майже 200 років урологія перетворилась у наукову дисципліну. У процесі розвитку хірургії в середині XIX століття стало зрозумілим, що засвоїти всі її досягнення та розвиватися відповідно до світових досягнень одна особа не може. Цим і можна пояснити відокремлення від хірургії окремих науково-практичних дисциплін, у тому числі і урології. Окремі хірурги почали отримувати спеціалізацію з вивчення захворювань сечових і статевих органів, розробляти питання фізіології і патології в урології, методи діагностики, лікування і профілактики цих захворювань. З відокремленням урології із хірургії наприкінці XIX століття у Росії починається організація урологічних відділень і кабінетів. У 20-30 роках XX століття урологія завоювала право на самостійне існування і стала обов'язковою дисципліною для викладання студентам V-VI курсів.

На Катеринославщині до 30-х років XX століття спеціалізованої урологічної допомоги не існувало. Амбулаторні хворі відвідували шкірно-венерологічні диспансери, де ними займалися лікарі-венерологи і так звані «цистоскопісти». Допомога хворим у цих закладах не